

УДК 37.018.43:004(477)(043.2)

АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ СИСТЕМ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ, ВПРОВАДЖЕНИХ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС УКРАЇНИ

Сенченко Ю.О.

*Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник – Гальченко С.М., к.т.н., доцент кафедри КММТ*

Анотація. У статті наведено порівняльний аналіз систем дистанційного навчання, які набули популярності в Україні. Розглянуто різноманітні засоби реалізації дистанційного навчання в умовах неможливості проведення очних занять. На основі проведеного аналізу виокремлено ряд найпопулярніших сучасних платформ дистанційного навчання. Досліджено можливості систем дистанційного навчання для учасників навчального процесу.

Ключові слова: системи дистанційного навчання, інтерактивні технології, освітній процес, візуалізація навчальних даних.

Вступ. Карантинні заходи через розповсюдження вірусу *Covid-19*, а також неможливість проведення очних занять в умовах воєнного стану стали причиною переходу навчальних закладів на дистанційну форму навчання. Системи дистанційного навчання стали новим способом організації освіти, що дає змогу впроваджувати інтерактивні технології викладення матеріалу, здобувати повноцінну освіту не залежно від матеріального забезпечення, місця проживання та стану здоров'я. Вони базуються на принципах самоосвіти, нових інформаційних технологіях та традиційних методах отримання знань [1].

Актуальність проблеми. На сьогоднішній день, дистанційне навчання відіграє значну роль в освітньому процесі, тому важливо щоб засоби його реалізації були максимально ефективними та відповідали потребам учнів та вчителів.

Метою статті є порівняльний аналіз можливостей впровадження дистанційних систем навчання в освітній процес України.

Застосування систем дистанційного навчання в освіті — одна з найбільш важливих і стійких тенденцій розвитку освітнього процесу.

Системою дистанційного навчання називається система управління навчальною діяльністю, яка використовується для розробки, управління та поширення навчальних онлайн-матеріалів із забезпеченням спільного доступу.

За допомогою медіа- та інтерактивних засобів вчителям легше використовувати підхід до викладання на основі впровадження інноваційних підходів, дослідницько-пошукової роботи, методу проектів, розвивальних навчальних ігор тощо. Як результат — діти набагато краще засвоюють інформацію, перебуваючи в емоційно-комфортному середовищі, не втрачають бажання навчатись, створювати нові знання та інновації [4].

Найпоширеніші системи дистанційного навчання на теренах України наведені на рис.1.

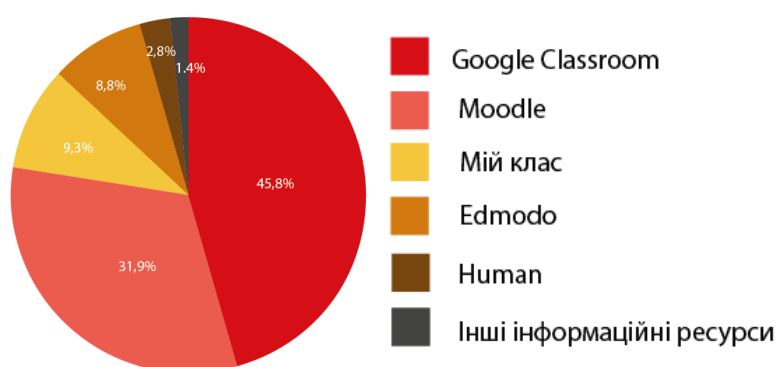

Рис.1. Поширення систем дистанційного навчання в Україні

Використовуючи платформу *Google Classroom* вчитель має доступ до всіх інструментів для створення, зберігання та обміну інформацією. Зберігання всієї необхідної інформації відбувається в *Google Drive*. Класний керівник у своєму додатку має можливість створити окремий календар для класу, що дає змогу усім користувачам — дітям, вчителям, батькам увімкнути автоматичне сповіщення про події або завдання, які допомагають слідкувати за термінами виконання завдань та часом проведення уроків. Це є беззаперечною перевагою платформи, адже якісне планування освітнього процесу в закладі є основою для дистанційного навчання [7].

Цей сервіс також має ряд певних недоліків: арсенал функцій не такий великий, як у інших систем дистанційного навчання, незручні посилання на *Classroom* [5].

Moodle — це одна з найвідоміших платформ, які дозволяють організувати злагоджене навчання онлайн. Вона широко використовується багатьма закладами вищої та середньої освіти. Перевагою цього сервісу є можливість завантажити безкоштовні плагіни, які дозволяють зв'язуватися з учнями в форматі відео конференцій, а також бути учасником аудіо чатів. До недоліків варто віднести необхідність мати хостинг і домен для того щоб встановити систему і користуватися нею, велику кількість інструментів та складність вивчення програми [5].

Мій клас — українська платформа для онлайн-навчання. Сервіс забезпечує зрозумілий, простий і дуже зручний інтерфейс українською мовою, достатню кількість

різноманітних функцій, можливість давати учням завдання різних форм, а також можливість перевірити ці завдання автоматично. Недоліком є наявність платного контенту. А також досить тривалий процес реєстрації, що пов'язаний з проходженням профілю вчителя перевірки адміністрацією для підтвердження його особи [5].

Система *Human* надає можливість скласти розклад навчального закладу, навчальні плани за предметами. Також система має текстовий чат, та функцію ведення журналу з оцінками, що дозволяє вести звітність закладу освіти і мати доступ до всіх оцінок по всім предметам для вчителів та учнів. До переваг системи можна віднести проведення відеоконференцій в *Discord*, адже більшість учнів вже знайома з платформою та зареєстрована у ній. Одночасне використання і системи управління навчанням, і середовища для проведення відеоконференцій дозволяє налагодити дистанційне навчання у синхронному та асинхронному режимі та зробити дистанційне навчання гнучким, що буде задовольняти потреби всіх учасників освітнього процесу.

Унаочнення є не менш важливою складовою дистанційного навчання. Зокрема, без презентації важко утримувати увагу дітей протягом будь-якого уроку. Прийом дозволяє повноцінно залучати можливості зорового сприйняття. Адже за допомогою зору людина може запам'ятати до 80% інформації.

Саме тому в закладах освіти доцільно застосовувати програмні ресурси для візуалізації навчальних даних не тільки під час дистанційного навчання, а й під час очних занять.

Багато вчителів обирають онлайн ресурс *Google arts & culture*, який містить величезний обсяг готових наочних матеріалів, які групуються за категоріями: історичні постаті, події, місця, мистецькі напрямки, колекції, техніки. Сервіс надає можливість сортувати дані за часом і алфавітом, що ідеально підходить для викладачів історії, літератури, мистецтва, культурології, географії [6].

Серед вчителів англійської мови популярністю користується ресурс *Thinklink*. Сервіс дозволяє генерувати інтерактивний навчальний матеріал: карти, таблиці, опорні схеми, відео [6].

Сервіс для вивчення математики *Matific* використовується переважно молодшими школярами. Платформа містить яскраві захопливі ігри, спрямовані на розвиток головних математичних навичок у дітей. Сервіс використовується вчителями як динамічна форма роботи під час заняття, для тренування критичного мислення, закріплення знань та підготовки домашніх завдань. [6].

Висновки. Системи дистанційного навчання дозволяють зробити процес навчання мобільним, диференційованим та індивідуальним. Використання даних технологій не замінює вчителя, а доповнює його, дозволяючи разом з учнем отримувати задоволення від процесу спілкування та навчання. Інтерактивні технології також дозволяють вчителю автоматизувати значну частину своєї роботи, вивільняючи час на спілкування, індивідуальну роботу з учнями, уможливають отримання моментального зворотного зв'язку, покращують ефективність управління навчальним процесом та освітою в цілому. Таким урокам властиві адаптивність, керованість,

інтерактивність, поєднання індивідуальної та групової роботи, часова необмеженість навчання.

СПИСОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вишнівський В.В., Гніденко М.П., Гайдур Г.І., Ільїн О.О. Організація дистанційного навчання. Створення електронних навчальних курсів та електронних тестів: навч. посіб. Київ: ДУТ, 2014. 140 с.

2. Екстрене дистанційне навчання в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: https://duan.edu.ua/images/News/UA/Departments/Management/2020/monograph_ekstr_dyst_navch.pdf.

3. Найкращі LMS 2020, і як обрати систему дистанційного навчання [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://evergreens.com.ua/ua/articles/best-lms-2020.html>.

4. Цифрова адженда України – 2020 [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://uccf.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.

5. 5 платформ для організації дистанційного навчання [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://buki.com.ua/news/5-platform-dlya-orhanizatsiyi-dystantsiynoho-navchannya/>.

6. Топ-5 інтернет-ресурсів, які допомагають візуалізувати навчальну інформацію 11.09.2020 [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://buki.com.ua/news/top-5-internet-resursiv-yaki-dopomahayut-vizualizuvaty-navchalnu-informatsiyu/>.

7. Дистанційне навчання: виклики, результати та перспективи [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: <https://don.kyivcity.gov.ua/files/2020/8/19/90.pdf>.

8. Дослідження стану реалізації дистанційного навчання в Україні [Електронний ресурс] Режим доступу до ресурсу: https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2020/05/Research2020_ProSvit_MF1.pdf.